

No: 369 – Menş e adı

KORKUTELİ KARYAĞDI ARMUDU

Tescil Ettiren
ANTALYA TİCARET BORSASI

Bu coğrafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 24.11.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 30.07.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

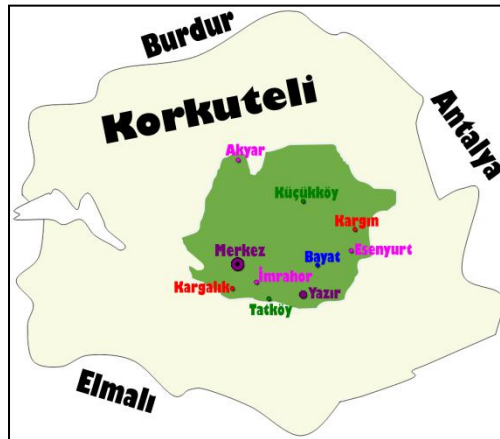
Tescil No	: 369
Tescil Tarihi	: 30.07.2018
Başvuru No	: C2017/212
Başvuru Tarihi	: 24.11.2017
Coğrafi İşaretin Adı	: Korkuteli Karyağdı Armudu
Ürün / Ürün Grubu	: Armut / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Antalya Ticaret Borsası
Tescil Ettirenin Adresi	: Elmalı Mah. Cumhuriyet Cad. Borsa İşhanı K:2-3-4 Muratpaşa ANTALYA
Coğrafi Sınırı	: Antalya ilinin Korkuteli ilçesinde 844 ila 1010 m rakımda merkez, kuzey ve doğu mahallelerini içeren alanda (Akyar, Bayat, Yazır, Küçükköy, Esenyurt, İmrahor, Kargalık, Tatköy, Kargın ve Merkez mahallelerinde) yetiştirilmektedir.
Kullanım Biçimi	: Korkuteli Karyağdı Armudu ibaresi, marka unsuru ile birlikte ürünün üzerinde kullanılabilir. Coğrafi işaret aşağıda görseli verilen logo ile birlikte kullanılacaktır.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Korkuteli Karyağdı Armudu'nun çeşidi *Pyrus Comminus* türüne ait Ankara Armudu'dur. Ürünün Korkuteli Karyağdı Armudu ismiyle 1950'li yıllardan bu yana üretiminin yapıldığı ve ilçede 65 yaşın üzerinde armut ağaçların var olduğu bilinmektedir. Korkuteli Karyağdı Armudu'nu Ankara Armudu çeşidinden ve diğer armut çeşitlerinden ayıran en önemli ayırt edici özelliği, çekirdek etrafındaki kumsu yapının olmamasıdır. Diğer bir ayırt edici özelliği ise, herhangi bir tozlayıcı çeşide ihtiyaç duymadan üstün verim elde edilebilmesidir.

Korkuteli Karyağdı Armudu, Antalya ili Korkuteli İlçesinin Şekil-1'de verilen haritada yeşil ile taranmış olan üretim alanında 844 ile 1010 m rakım aralığında yetiştirilmiştir. Ürün söz konusu rakım aralığında ayırt edici özelliklerini göstermektedir.

Şekil-1

Korkuteli Karyağdı Armudu'nun özellikleri:

1. Morfolojik Özellikleri:

Korkuteli Karyağdı Armudu'nun ağacı; dikine büyüyen, ana dallar seyrek, yan dalları sık olan, gövdesi ve yaşlı dalları siyaha yakın koyu gri, yaşlı dalları ise açık gri renkte, meyve dalı olarak yaşlı dallar üzerinde bol miktarda çitanak ve topuz, genç dallar üzerinde ise kargı ve dalcıklar bulunan bir çeşittir. Bu çeşidin ağaçları kullanılan anaca göre farklı kuvvetlerde gelişmektedir. Yaprakların kenarları kolaylıkla fark edilemeyecek derecede yayvan ve basit dişlidir. Yaprak sapı uzun, sarımtırak yeşil renkte, tüysüz, yaprağın üst yüzüne gelen kısmı hafif oluklu ve dalla birleştiği kısım hafif kırmızı renktedir. Çiçek sapı düzgün, yeşil renkli, çanak yapraklar ufak, üçgen biçiminde, üzeri ve kenarları sık keçe gibi tüylü, uçları sivri ve kahverengi, iç yüzü deve tüyü renginde, sık tüylüdür. Çanak yapraklar kısmen aşağıya doğru büküktür. Taç yapraklar beyaz renkli, uçlarına doğru hafif pembe, kenarları düzgün olmayıp özellikle yukarı kısımlarında oyuntulu ve dokusu kabadır.

- Korkuteli Karyağdı Armudu'nun meyveleri gelişme kuvveti ve bakım koşullarına bağlı olarak değişmekle birlikte; orta iri, basık yuvarlak, düzgün, oturaklı, ortalama 200-250 gram ağırlığında, çapı 6-8 cm'dir.
- Meyve sapı orta kalın ve kısadır.
- Meyve kabuğu ince, yumuşak, çok az pürüzlü, mumsuz, az parlak, kabuk rengi hasat olumunda ot yeşili, hasat zamanı parlak yeşil, yeme olumundan önce koyu yeşil, yeme olumunda ise sarımtırak yeşil renktedir.
- Meyve eti krem renkte, çok sulu, çok tatlı, ağızda erir, kumsuz ve güzel kokuludur. Çekirdek evi küçük, beş evcikli, çekirdekleri iri, uzunca, ucu sivri, açık kahverengidir.

2. Fenolojik Özellikleri:

Korkuteli Karyağdı Armudu ağaçlarında çiçek tomurcuklarının henüz kabarmaya başladığı dönem olan gümüş renkli ucun görüldüğü tarih esas alındığında uyanma, Korkuteli koşullarında yıllara göre değişmekle birlikte genellikle Mart ayının 20'sinden sonra olup, yeşil ucun görüldüğü farekulağı dönemi Mart ayının sonu ya da Nisan ayının ilk haftasına rastlamaktadır. Çiçekler Nisan ayının ilk haftasında veya ikinci haftasında açmaya başlamakta, 4-5 gün sonra tam çiçeklenme durumuna geçmekte ve Nisan ayının sonuna doğru çiçeklenme tamamlanmaktadır. Meyveler Korkuteli koşullarında Eylül ayı sonu Ekim ayı başında hasat edilmektedir. Yaprakların döküm tarihi ise Kasım ayı ortası ile Aralık ayı başı arasında değişmektedir. Meyve tutumu ve verimlilik Korkuteli Karyağdı Armudu'nda ekolojik faktörler ile kullanılan anacın özelliğine göre farklılık göstermektedir. Meyve tutumunda kısmi periyodisiteye meyilli olması durumu, yapılan kültürel uygulamalar ile önlenabilmektedir. Korkuteli Karyağdı Armudu verimli bir çeşittir. Ağaç başına elde edilen meyve verimi; kullanılan anacın özelliklerine, bakım koşullarına ve ağacın yaşına bağlı olarak değişebilmektedir. Korkuteli koşullarında çoğunlukla anacın olarak armut ve ayva klon anacı ile ahlat anacının kullanıldığı görülmektedir. Bu durumda; 4-7 yaşındaki ağaçlardan ürün alınmaya başlanmakta, 5-10 yaşındaki ağaçlardan ortalama olarak 60 kg ürün elde edilmekte ve 10 yaşından büyük ağaçlarda bu verim 150 kg'a kadar ulaşabilmektedir. Bu verim düzeyi 50 yaşına kadar devam edebilmektedir.

3. Dölllenme Biyolojisi:

Literatürlerde armutların kendine verimli olmadıkları ve tozlayıcı bir çeşide gereksinim duydukları belirtilmektedir. Ankara armudunda da mutlaka bir tozlayıcı çeşidin bulunması gerekliliği belirtilmiştir. Ancak; Korkuteli koşullarında yetişen Ankara Armudu çeşidi, yani Korkuteli Karyağdı Armudu olarak bilinen çeşit herhangi bir tozlayıcı çeşide ihtiyaç duymadan üstün verim oluşturabilmektedir.

Üretim Metodu:

Korkuteli Karyağdı Armudu'nun üretiminde armut meyvesine ilişkin genel üretim teknikleri kullanmakla birlikte aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

İklim ve Toprak Özellikleri: Korkuteli Karyağdı Armudu'nun yetiştiği coğrafi sınırlar içerisinde, yazları sıcak, bol güneşli, kurak, havadar ve nem oranı düşük olan iklim koşulları hakimdir. Güneyden kuzeye doğru giden iki dağ arasında kalan ova güney ve kuzey rüzgarlarının dolaşımını iyi almaktadır. Korkuteli'nde yer alan yetiştirme alanlarında bu iklim özelliği meyve kalitesi üzerinde son derece etkili olmaktadır. Soğuklama ihtiyacının karşılanması anlamında da herhangi bir sorun ile karşılaşmamaktadır. Korkuteli Karyağdı Armudu'nun üretim alanı içerisinde özgünlüğüne etki eden toprak yapısı derin, geçirgen, kilsiz ve besin maddelerince zengindir. Ürünün verimliliğini ve kalitesini etkileyen en önemli unsurlar sulama ve gübrelemedir.

Çoğaltılması ve Anaçları: Korkuteli Karyağdı Armudu fidanı değişik özellik taşıyan anaçlar üzerine aşı yapılarak üretilmektedir. En fazla kullanılan anaçlar armut, ahlat ve ayva'dır. Korkuteli Karyağdı Armudu'nun toprak istekleri kullanılan anaca göre farklılık göstermektedir. Armut çöğürü üzerinde Karyağdı Armudu ağaçları genellikle yüksek boylu ve büyük hacimli olmaktadır. Ahlat anacı üzerine aşı

Karyağdı armudu kurak koşullara iyi uyum sağlarken, ağaçları orta kuvvette gelişmektedir. Ayva anaçları kullanılacağına bodur olan anaçlar tercih edilmelidir.

Bahçe Tesis: Bahçe tesis edilirken 1-2 yaş aralığındaki fidanlar tercih edilmektedir. Genellikle çıplak köklü fidanların dikimi, sonbaharda yaprak dökümünün ardından başlar ve ilkbaharda gözler uyanıncaya kadar devam eder. Dikdörtgen veya kare dikim sisteminin esas alındığı bahçelerde sıra arası ve üzeri mesafeler, kullanılan anaca ve terbiye şekline göre belirlenmektedir.

Kültürel İşlemler: Toprağın kış yağışlarından yüksek oranda faydalanması amacıyla bahçeler sonbaharda hasat işlemi tamamlandıktan sonra toprak frezesi veya diskaro ile yüzeysel olarak işlenmektedir. Sonbaharda toprak işlemlerinden sonra ilkbaharda uyanma başlamadan önce bahçeler tekrar toprak frezesi veya diskaro ile işlenmekte, ayrıca yaz gelişme periyodu boyunca yabancı otlara karşı toprak frezesi veya diskaro ile fazla derin olmayacak şekilde toprak işlenmesi yapılmalıdır.

Gübreleme: Ahır gübresinin yanında kompoze gübreler sonbahar toprak işlenmesi ile birlikte, azotlu gübreler ve diğer gübreler ise ilkbahar ve yaz dönemlerindeki toprak işleme zamanında uygulanmaktadır. Gübreleme, damlama sulama sistemiyle de uygulanabilmektedir. Ancak, verilecek olan gübre miktarlarının belirlenmesinde toprak analiz sonuçları kesinlikle dikkate alınmalıdır.

Sulama: Bahçeler, Korkuteli koşullarında Haziran ayı başından Eylül ayı ortasına kadar yaklaşık 10 gün aralıklarla sulanmaktadır. Haziran ayına kadar sulama yapılmaması gerekir, eğer yapılırsa ertesi sene meyve tutmaz. Haziran ayının ilk haftası itibari ile 15 günde bir az sulama (damlama yöntemiyle 3-4 saati geçmeyecek şekilde) ağaç dibine yapılır. Temmuz ayı ortasından sonra Eylül ayının 15'ine kadar sulama haftada bir çıkarılır.

Budama: Korkuteli Karyağdı Armudu fidanlarının dikimi yapılırken kök ve taç budaması, ileriki yıllarda şekil budaması yapılmaktadır. Budamada meyve ağaçlarına değişik doruk dallı şekil verilmektedir. Bu sistem, bir doruk dal ve 3-5 ana daldan oluşmaktadır. Ağaçların erken meyveye yatması için şekil budaması sırasında fazla kesimden kaçınılmalıdır. Korkuteli Karyağdı Armudu ağaçlarında, oluşabilecek kısmi periyodisiteyi önlemek, kaliteli ürün elde etmek, ağaçların bakımı, meyvelerin hasadı, hastalık ve zararlılar ile mücadele vb. teknik işleri kolaylaştırmak amacıyla her yıl düzenli olarak dinlenme periyodunda verim budaması yapılmalıdır. Ürünün çok olduğu yıllarda Korkuteli Karyağdı Armudu ağaçlarında meyve seyreltmesi yapılmalıdır. Bir huzmede en fazla iki meyve kalacak yada 20-30 yaprağa bir meyve düşecek şekilde Haziran ayı sonu ile Temmuz ayı başında meyveler henüz küçükken fazla olanları koparılmalıdır.

Hasat: Meyvelerin muhafaza süresini uzatmak, kayıpları en aza indirmek ve meyve kalitesini korumak için hasat en uygun zamanda yapılmalıdır. Korkuteli Karyağdı Armudu'nda hasat olumu ile yeme olumu farklıdır. Bu nedenle hasat olum döneminin çok iyi belirlenmesi ve buna göre hasada başlanması önemlidir. Hasat tarihi yıllara göre değişmekle birlikte genellikle Eylül ayı sonları ve Ekim ayının ilk yarısıdır. Hasat zamanını belirlemek için armut ikiye bölünür, çekirdek rengi siyahlaşmışsa hasat zamanı gelmiş demektir. Eylül ortası itibari ile çekirdek kontrolü yapılmaya başlanır. Çekirdeği siyahlaşmadan önce toplanan meyvenin aroması tam olarak gelişmez. Hasat sırasında meyvenin sapı, sap yuvasından kırılarak toplanır, diğer armut çeşitleri saplı toplanırken Korkuteli Karyağdı Armudu sapsız toplanır. Bunun nedeni kabuğunun çok ince olması ve sapın geldiği yerden çürümenin başlamasıdır. Diğer armut çeşitleri sap deliğine dayanıklıdır. Elle daldan sap dibinden koparılan armutlar, içi sünger kaplı 10-15 kg lık plastik kovalara doldurulur. Kovalardan 20-25 kg'lık kasalara aktarılırken boylama yapılır. Meyve etinin sertliğinden dolayı meyveler kasalara üst üste dizilebilir.

Depolama: Kasalanan armutlar soğuk hava depolarına hemen gönderilir. Soğuk hava deposunun sıcaklığı 0°C ile -1°C sıcaklıkta, %80-90 nispi nem oranında sabit tutulur. Aynı depoda başka çeşit bulundurulmaz. Meyveler depolarda 8 aya kadar kalabilir. Hasat edilen meyve olgunlaşmasını tamamlamıştır, ancak tatlanmasını hasattan sonra ki dört ayda tamamlar. Ocak ayının 15'inden sonra kendine has aromasını kazanan Korkuteli Karyağdı Armudu piyasaya sürülebilir. Soğukta muhafaza sırasında olgunlaşmayan meyvelerin yeme olumuna gelebilmeleri için depolamadan sonra bir süre 20 °C'de olgunlaştırılmaları gerekmektedir. Soğuk hava depolarında değil de doğal koşullarda saklanırsa (coğrafi sınırları içerisinde ki iklim koşullarında) Aralık ayı sonunda piyasaya sürülmelidir. Doğal koşullarda dikkat edilmesi gereken nokta yağmur altında kalmamasıdır. Kapısı ve penceresi açık bir yerde istif yapıp bekletilebilir. Piyasaya arz edilirken dikkat edilmesi gereken en önemli kalite kriteri tatlanma olgunlaşmasını tamamlamış olmasıdır.

Denetleme:

Korkuteli Karyağdı Armudu'nun yukarıda belirtilen özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğine dair denetimler 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümlerine uygun olarak, Antalya Ticaret Borsası koordinatörlüğünde; Antalya İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Antalya Ziraat Odası Başkanlığı, Korkuteli Ziraat Odası Başkanlığı, Akdeniz Üniversitesi Korkuteli Meslek Yüksekokulu ve Korkuteli İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden konuda uzman birer kişi olmak üzere toplam 6 kişilik denetim mercii tarafından yapılır. Denetim mercii yılda en az iki defa ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde her zaman kontrol yapılacaktır.

Denetim mercii; Korkuteli Karyağdı Armudu'nun yukarıda belirtilen ayırt edici özelliklere sahip olarak ve üretim yönteminde belirtilen tekniğe uygun şekilde yetiştirilmesi, depolanması, taşınması ve pazarlanmasının kontrolünü ve coğrafi işaretin takibi konusunda gerekli denetim işlemlerini yürütür. Denetimler öncelikle ürünün üretim dönemindeki dış görünümü (meyve şekli, meyve ağırlığı, meyve kabuk rengi vb.) ve gözleme dayalı özellikleri üzerinden yapılacak olup, denetimlerde başka unsurlar da dikkate alınmak üzere özellikle aşağıdaki hususlara dikkat edilmek gerçekleştirilecektir:

1. Ürünün kalite standardını korumak ve ürünün coğrafi işaret tescil belgesine uygunluğunu denetlemek amaçlı yapılacaktır. Denetim mercii, ürünün coğrafi sınırları içerisinde yer alan üreticilerin sayısı, bahçe büyüklüğü ve yerleri(ada, parsel), ağaç sayısı, sulama biçimi ve depolardan piyasaya arz edilen miktar gibi ürün envanter bilgilerini kayıt altına alacaktır.
 - 1.1. Meyve bahçeleri denetimi: Bahçe tesisi denetim kriterleri, yeni oluşturulacak bahçelerde ya da mevcut bahçelere yeni dikimlerde fidan denetimi, Temmuz - Ağustos aylarında sulama denetimi, hasat zamanının belirlenmesi ve hasadın denetimini kapsar. Mercii, Korkuteli Karyağdı Armudu üreticilerinden bahçelerinde bulunan ağaç sayısını ve hasat miktarını isteme yetkisine sahiptir.
 - 1.2. Depolama denetimi: Olgunlaşmasını depolarda tamamlayan Korkuteli Karyağdı Armudu için hasat şekli ve depo koşulları ürün kalitesinin oluşumunda önemlidir. Bu yüzden denetim mercii, bahçede hasadı yapılan ürünlerin Korkuteli Karyağdı Armudu yetiştiriciliğinin depolama koşullarını denetlemek ve raporlamakla yükümlüdür. Mercii, depo yetkililerinden ürünün depoya giriş tarihini, hangi üreticiden ne kadar ürün aldığını, depo çıkış tarihini, muhafaza odalarının günlük ısı nem değerlerinin raporlarını isteme yetkisine sahiptir.
 - 1.3. Piyasaya arz denetimi: Mercii, piyasaya arz edilecek ürünlerin coğrafi işaret logosunu ve resmi amblem kullanımını denetleyecektir.
2. Denetim mercii, yılda 2 defa düzenli olarak, ihtiyaç duyulduğunda/şikâyet halinde ise her zaman denetim işlemlerini yürütecek ve sonuçları raporlayacaktır. Denetime ilişkin raporlar Alanya Ticaret Borsası tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna her yıl düzenli olarak gönderilir. Mercii yılda en az iki kez(biri Temmuz ya da Ağustos, ikincisi hasat zamanı başlangıcı olan Ekim ayında) üretim sınırları içerisinde denetim gerçekleştirir. Antalya Ticaret Borsası diğer komisyon üyelerine denetim zamanlarını bildirerek denetim mercii'nin toplanmasını sağlayacaktır.
3. Denetim mercii, coğrafi işareti belirlenen koşullara aykırı ve haksız kullananlar hakkında gerekli yasal takibatı başlatır. Mercii, öncelikle Korkuteli Karyağdı Armudu'nun üretildiği ve yaygın olarak tüketildiği bölgelerdeki üreticilere, odalara ve dağıtım-pazarlama aşamalarında faaliyet gösterenlere coğrafi işaret tescili hakkında bilgi vererek gerekleri hakkında farkındalık oluşturacaktır.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Denetim mercii hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.